

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

20 octombrie 2022*

„Trimitere preliminară – Directiva 2011/7/UE – Combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale – Recuperare de la o autoritate publică a unor creanțe cesionate de întreprinderi unei firme de colectare – Despăgubire pentru cheltuielile de recuperare suportate de creditor în cazul întârzierii în efectuarea plăților de către debitor – Articolul 6 – Suma fixă minimă de 40 de euro – Tranzacții între întreprinderi și autorități publice – Articolul 4 – Procedură de certificare a conformității bunurilor sau serviciilor – Termen de plată – Articolul 2 punctul 8 – Noțiunea de «sumă datorată» – Luarea în considerare a taxei pe valoarea adăugată în scopul calculării dobânzilor de întârziere”

În cauza C-585/20,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 de Valladolid (Tribunalul de Contencios Administrativ nr. 2 din Valladolid, Spania), prin decizia din 22 septembrie 2020, primită de Curte la 5 noiembrie 2020, în procedura

BFF Finance Iberia SAU

împotriva

Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna K. Jürimäe, președintă de cameră, și domnii M. Safjan, N. Piçarra (raportor), N. Jääskinen și M. Gavalec, judecători,

avocat general: domnul A. Rantos,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León, de D. Vélez Berzosa și L. Vidueira Pérez, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: spaniola.

- pentru guvernul spaniol, de S. Jiménez García și M. J. Ruiz Sánchez, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de G. Gattinara, M. Jáuregui Gómez și P. Ondrůšek, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 28 aprilie 2022,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2, a articolului 4 alineatul (1), a articolului 6 și a articolului 7 alineatele (2) și (3) din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (JO 2011, L 48, p. 1, rectificare în JO 2012, L 233, p. 3).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între BFF Finance Iberia SAU (denumită în continuare „BFF”), pe de o parte, și Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León (Administrația Regională pentru Sănătate din Castilla y León, Spania) (denumită în continuare „administrația regională”), pe de altă parte, în legătură cu recuperarea de către BFF de la această administrație a creanțelor corespunzătoare remunerațiilor datorate în schimbul furnizării de bunuri și servicii de către 21 de întreprinderi către centrele medicale afiliate administrației menționate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2011/7

- 3 Considerentele (3), (9), (17)-(19), (23) și (26) ale Directivei 2011/7 au următorul cuprins:

„(3) În cadrul tranzacțiilor comerciale între operatori economici sau între operatori economici și autorități publice, numeroase plăți sunt efectuate mai târziu decât a fost stabilit în contract sau menționat în condițiile comerciale generale. Deși mărfurile sunt livrate sau serviciile sunt prestate, numeroase facturi corespunzătoare acestora sunt achitate mult după scadență. Astfel de întârzieri în efectuarea plăților afectează lichiditățile întreprinderilor și complică situația financiară a acestora. Acestea afectează, de asemenea, competitivitatea și rentabilitatea întreprinderilor, odată ce creditorul trebuie să obțină finanțări externe din cauza efectuării cu întârziere a plăților. [...]

[...]

- (9) Prezenta directivă ar trebui să reglementeze toate tranzacțiile comerciale, indiferent dacă sunt realizate între întreprinderi private și publice sau între întreprinderi și autorități publice, având în vedere faptul că autoritățile publice efectuează un volum considerabil de plăți către întreprinderi. [...]

[...]

- (17) Efectuarea plății de către debitor ar trebui să fie considerată întârziată, în scopul stabilirii dreptului de a percepe dobânzi pentru efectuarea cu întârziere a plăților, în cazul în care creditorul nu are la dispoziție suma datorată la scadență, cu condiția să își fi îndeplinit obligațiile contractuale și legale.
- (18) Facturile reprezintă temeiul cererilor de plată și sunt documente importante în lanțul valoric al tranzacțiilor pentru furnizarea de bunuri și servicii, printre altele pentru stabilirea termenului de plată. [...]
- (19) Este necesară despăgubirea echitabilă a creditorilor pentru cheltuielile de recuperare în cazul efectuării cu întârziere a plăților, astfel încât să fie descurajată efectuarea cu întârziere a plăților. Cheltuielile de recuperare ar trebui să includă, de asemenea, recuperarea costurilor administrative și compensarea costurilor interne suportate din cauza efectuării cu întârziere a plăților, pentru care prezenta directivă ar trebui să stabilească o sumă fixă minimă care să poată fi cumulată cu dobânda pentru întârzierea efectuării plăților. Acordarea de despăgubiri sub forma unei sume fixe ar trebui să aibă drept scop limitarea costurilor administrative și interne legate de recuperare. [...]

[...]

- (23) În general, autoritățile publice beneficiază de venituri mai sigure, mai previzibile și mai continue decât întreprinderile. În plus, multe autorități publice pot obține finanțare în condiții mai avantajoase decât întreprinderile. În același timp, în comparație cu întreprinderile, autoritățile publice depind mai puțin de edificarea unor relații comerciale stabile pentru a-și realiza obiectivele. Termenele de plată lungi și efectuarea cu întârziere a plăților de către autoritățile publice pentru bunuri și servicii generează costuri nejustificate pentru întreprinderi. Prin urmare, ar trebui să se prevadă norme specifice în ceea ce privește tranzacțiile comerciale pentru furnizarea de bunuri sau servicii de către întreprinderi către autoritățile publice, norme care să stabilească, în special, termene de plată care să nu depășească în mod normal 30 de zile calendaristice, în afara cazului în care contractul prevede în mod expres dispoziții contrare, care trebuie să fie justificate în mod obiectiv de natura sau caracteristicile specifice ale contractului, dar care să nu depășească, în orice caz, 60 de zile calendaristice.

[...]

- (26) Pentru a nu pune în pericol îndeplinirea obiectivului prezentei directive, statele membre ar trebui să garanteze că în cadrul tranzacțiilor comerciale durata maximă a unei proceduri de recepție sau de verificare nu depășește, ca regulă generală, 30 de zile calendaristice. Cu toate acestea, ar trebui să fie posibil ca o procedură de verificare să depășească 30 de zile calendaristice, spre exemplu în cazul contractelor deosebit de complexe, atunci când acest lucru este prevăzut în mod expres în contract și în orice documente de licitație și cu condiția ca acest lucru să nu fie vădit inechitabil pentru creditor.”

- 4 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Prezenta directivă urmărește să combată întârzierea în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, în vederea asigurării funcționării adecvate a pieței interne, promovând astfel competitivitatea întreprinderilor, în special cea a [întreprinderilor mici și mijlocii (IMM)].

(2) Prezenta directivă se aplică tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru tranzacții comerciale.”

- 5 Potrivit articolului 2 punctele 1, 2, 4 și 8 din directiva menționată:

„În înțelesul prezentei directive:

1. «tranzacții comerciale» înseamnă tranzacții între întreprinderi sau între întreprinderi și autorități publice care conduc la furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii contra cost;
2. «autoritate publică» înseamnă orice autoritate contractantă, conform definiției prevăzute la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2004/17/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de coordonare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale (JO 2004, L 134, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 3)] și la articolul 1 alineatul (9) din Directiva 2004/18/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO 2004, L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116)] indiferent de obiectul sau valoarea contractului;

[...]

4. «întârziere în efectuarea plăților» înseamnă neefectuarea plăților în termenul contractual sau legal de plată, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (1) sau la articolul 4 alineatul (1);

[...]

8. «sumă datorată» înseamnă suma principală care ar fi trebuit plătită în termenul contractual sau legal de plată, inclusiv taxele, impunerile, prelevările sau impozitele aplicabile care sunt menționate în factură sau în cererea echivalentă de plată.”

- 6 Articolul 4 din Directiva 2011/7, intitulat „Tranzacții între întreprinderi și autoritățile publice”, are următorul cuprins:

„(1) Statele membre se asigură că, în tranzacțiile comerciale în care debitorul este o autoritate publică, creditorul este îndreptățit, la expirarea termenului menționat la alineatele (3), (4) sau (6), să perceapă dobândă legală pentru efectuarea cu întârziere a plăților, fără a fi necesară o notificare, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) creditorul și-a îndeplinit obligațiile contractuale și legale și
- (b) creditorul nu a primit suma datorată la scadență, cu excepția cazului în care debitorul nu este responsabil de întârziere.

[...]

(3) Statele membre garantează că în tranzacțiile comerciale în care debitorul este o autoritate publică:

(a) termenul de plată nu depășește vreunul dintre următoarele termene:

[...]

(iv) 30 de zile calendaristice de la data recepției sau a verificării, dacă prin lege sau prin contract este prevăzută o procedură de recepție sau verificare, prin care se stabilește conformitatea contractuală a bunurilor sau serviciilor, și dacă debitorul primește factura sau o cerere echivalentă de plată anterior sau la data în care are loc această recepție sau verificare;

[...]

(4) Statele membre pot prelungi termenele menționate la alineatul (3) litera (a) până la maximum 60 de zile calendaristice, în cazul:

(a) oricărei autorități publice care realizează activități economice de natură industrială sau comercială, furnizând bunuri sau servicii pe piață și care, ca întreprindere publică, trebuie să se conformeze cerințelor de transparență prevăzute în Directiva 2006/111/CE a Comisiei din 16 noiembrie 2006 privind transparența relațiilor financiare dintre statele membre și întreprinderile publice, precum și transparența relațiilor financiare din cadrul anumitor întreprinderi [(JO 2006, L 318, p. 17, Ediție specială, 08/vol. 5, p. 66)];

(b) entităților publice care furnizează îngrijiri medicale și care sunt certificate în acest sens.

Dacă un stat membru decide să prelungească termenele în conformitate cu prezentul paragraf, acesta trimite Comisiei, până la 16 martie 2018, un raport cu privire la respectiva prelungire.

[...]

(5) Statele membre se asigură că durata maximă a procedurii de recepție sau verificare menționată la alineatul (3) litera (a) punctul (iv) nu depășește 30 de zile calendaristice de la data de recepție a mărfurilor sau serviciilor, cu excepția unor alte dispoziții exprese incluse în contract și în toate documentele licitației și cu condiția să nu fie vădit inechitabil față de creditor, în înțelesul articolului 7.

(6) Statele membre se asigură că termenul de plată stabilit în contract nu depășește termenele stabilite la alineatul (3), cu excepția cazului în care acesta este stabilit expres în contract și este justificat în mod obiectiv ținând cont de natura sau caracteristicile specifice ale contractului, și în orice caz nu ar trebui să depășească 60 de zile calendaristice.”

7 Articolul 6 din Directiva 2011/7, intitulat „Compensația pentru costurile de recuperare”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că, atunci când dobânda pentru efectuarea cu întârziere a plăților în tranzacțiile comerciale devine exigibilă în conformitate cu articolul 3 sau 4, creditorul are dreptul de a obține de la debitor o sumă fixă de 40 [de euro], în calitate de despăgubire minimă.

(2) Statele membre se asigură că suma fixă menționată la alineatul (1) este exigibilă fără a fi necesară o notificare și reprezintă o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului.

(3) În plus față de suma fixă menționată la alineatul (1), creditorul este îndreptățit să solicite o despăgubire rezonabilă de la debitor pentru orice cheltuieli de recuperare care depășesc suma fixă respectivă angajate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor. Aceste cheltuieli ar putea să includă cheltuielile suportate, printre altele, în vederea angajării unui avocat sau a unei firme de colectare a debitelor.”

8 Articolul 7 din această directivă, intitulat „Practici și clauze contractuale inechitabile”, prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) [...]

Pentru a determina dacă o clauză contractuală sau o practică este vădit inechitabilă pentru creditor, în sensul primului paragraf, se ține cont de toate circumstanțele cazului, inclusiv de următoarele:

[...]

(c) dacă debitorul are motive obiective de derogare [...] de la suma fixă menționată la articolul 6 alineatul (1).

[...]

(3) În scopul aplicării alineatului (1), orice clauză contractuală sau practică care exclude compensarea cheltuielilor de recuperare așa cum se menționează la articolul 6 este considerată ca fiind vădit inechitabilă.”

Directiva 2006/112/CE

9 Articolul 220 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO 2006, L 347, p. 1) prevede:

„Orice persoană impozabilă se asigură că o factură este emisă fie de propria persoană sau de clientul său, fie de un terț, în numele său și în contul său, în următoarele cazuri:

(1) pentru livrările de bunuri sau prestările de servicii pe care le-a efectuat către altă persoană impozabilă persoană impozabilă sau persoană juridică neimpozabilă;

[...]”

10 Articolul 226 din această directivă are următorul cuprins:

„Fără a aduce atingere dispozițiilor speciale prevăzute de prezenta directivă, este necesar să se menționeze doar următoarele detalii în scopuri [de taxă pe valoarea adăugată (TVA)] pe facturile emise în temeiul articolelor 220 și 221:

[...]

(10) valoarea TVA de plată, cu excepția cazului în care se aplică un regim special pentru care prezenta directivă exclude o astfel de mențiune;

[...]"

Dreptul spaniol

- 11 Articolul 8 alineatul 1 din Ley 3/2004, por la que se establecen medidas de lucha contra la morosidad en las operaciones comerciales (Legea 3/2004 de stabilire a măsurilor privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale) din 29 decembrie 2004 (BOE nr. 314 din 30 decembrie 2004, p. 42334), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Legea 3/2004”), prevede:

„În cazul în care debitorul nu își îndeplinește obligațiile în termenul prevăzut, creditorul are dreptul de a obține de la acesta o sumă fixă de 40 de euro, care se adaugă, în orice caz și fără a fi necesară o cerere expresă în acest sens, la datoria principală.

În plus, creditorul are dreptul să solicite debitorului o despăgubire pentru toate cheltuielile de recuperare dovedite în mod corespunzător pe care le-a suportat ca urmare a întârzierii debitorului și care depășesc suma indicată în paragraful precedent.”

- 12 Articolul 198 alineatul 4 din Ley 9/2017 de Contratos del Sector Público, por la que se transponen al ordenamiento jurídico español las Directivas del Parlamento Europeo y del Consejo 2014/23/UE y 2014/24/UE, de 26 de febrero de 2014 (Legea 9/2017 privind achizițiile publice, de transpunere în ordinea juridică spaniolă a Directivelor 2014/23/UE și 2014/24/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului din 26 februarie 2014) din 8 noiembrie 2017 (BOE nr. 272 din 9 noiembrie 2017, p. 107714, denumită în continuare „Legea 9/2017”) prevede:

„Administrația este obligată să plătească prețul în termen de 30 de zile de la data recepției situațiilor de lucrări sau a documentelor care atestă conformitatea contractuală a bunurilor livrate sau a serviciilor prestate, fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 210 alineatul (4), iar în caz de întârziere, ea este obligată să plătească cocontractantului, la expirarea termenului de 30 de zile menționat, dobânzi de întârziere și despăgubiri pentru cheltuielile de recuperare, în condițiile prevăzute de Legea 3/2004 [...] Pentru ca dobânzile să înceapă să curgă, cocontractantul trebuie să fi îndeplinit obligația de a prezenta factura registrului administrativ relevant, în condițiile prevăzute de reglementarea în vigoare privind facturarea electronică, în forma corespunzătoare și în termenul stabilit de 30 de zile de la data livrării efective a bunurilor sau a prestării serviciului.

[...]"

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 13 BFF, societate de drept spaniol care își desfășoară activitatea în sectorul recuperării creanțelor, a achiziționat creanțe pe care le dețineau 21 de întreprinderi pentru remunerarea furnizării de bunuri și de servicii, din anul 2014 până în anul 2017, către centrele medicale afiliate administrației regionale.

- 14 La 31 mai 2019, BFF a solicitat acestei administrații plata cuantumurilor corespunzătoare sumei principale, majorate cu dobânzile de întârziere, precum și a sumei de 40 de euro cu titlu de cheltuieli de recuperare suportate pentru fiecare dintre facturile neplătite, în conformitate cu articolul 8 din Legea 3/2004.
- 15 Întrucât administrația menționată nu a dat curs acestei cereri, BFF a formulat, mai întâi, o acțiune administrativă la administrația regională, iar apoi o acțiune în fața Juzgado de lo Contencioso Administrativo no 2 de Valladolid (Tribunalul de Contencios Administrativ nr. 2 din Valladolid, Spania), instanța de trimitere, solicitând obligarea acestei administrații la plata în special a unei sume principale de 51 610,67 euro, majorată cu dobânzi de întârziere, a unei sume de 40 de euro, cu titlu de cheltuieli de recuperare, pentru fiecare dintre facturile neplătite, și a unei sume de 43 626,79 euro cu titlu de dobânzi legale.
- 16 Mai întâi, instanța de trimitere ridică problema interpretării articolului 6 din Directiva 2011/7 pentru a stabili, atunci când este introdusă o cerere care acoperă un ansamblu de facturi neplătite la scadență, dacă suma fixă de 40 de euro prevăzută în această dispoziție trebuie plătită pentru fiecare factură sau pentru fiecare cerere.
- 17 Această instanță are îndoieli, apoi, cu privire la conformitatea cu Directiva 2011/7 a unei norme de drept național care prevede, în toate ipotezele și pentru toate tipurile de contracte, un termen de plată de 60 de zile, compus dintr-o perioadă inițială de 30 de zile pentru recepția mărfurilor și a serviciilor a căror furnizare sau prestare face obiectul acestor contracte, urmată de 30 de zile suplimentare pentru plată.
- 18 În sfârșit, instanța de trimitere consideră necesar să se stabilească dacă articolul 2 punctul 8 din Directiva 2011/7 permite luarea în considerare, în vederea calculării dobânzilor pentru efectuarea cu întârziere a plăților, a valorii TVA-ului menționate în factura neplătită la scadență de debitor, chiar atunci când, la data la care se produce această întârziere, creditorul persoană impozabilă nu a plătit încă o astfel de sumă la Trezoreria publică.
- 19 În acest context, Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Valladolid (Tribunalul de Contencios Administrativ nr. 2 din Valladolid) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„Având în vedere dispozițiile articolului 4 alineatul (1), ale articolului 6 și ale articolului 7 alineatele (2) și (3) din [Directiva 2011/7]:

- 1) Articolul 6 din [Directiva 2011/7] trebuie interpretat în sensul că, în orice caz, cei 40 de euro sunt datoraji pentru fiecare factură numai în cazul în care creditorul a individualizat facturile în cererile sale formulate pe cale administrativă și în contencios administrativ sau cei 40 de euro sunt datoraji, în orice caz, pentru fiecare factură chiar dacă s-au formulat cereri comune și generice?
- 2) Cum trebuie interpretat articolul 198 alineatul 4 din Legea 9/2017, care stabilește un termen de plată de 60 de zile în toate cazurile și pentru toate contractele, prevăzând un termen inițial de 30 de zile pentru recepție și alte 30 de zile suplimentare pentru plată, [având în vedere] considerentul (23) al Directivei 2011/7 [...]?
- 3) Cum trebuie interpretat articolul 2 din Directiva 2011/7? Interpretarea directivei permite să se considere că în baza de calcul al dobânzilor de întârziere pe care aceeași directivă le recunoaște este inclus TVA-ul aferent prestației efectuate și al cărui quantum este inclus în factură sau este

necesar să se procedeze la o distincție în funcție de momentul la care contractantul efectuează plata taxei către administrația fiscală?”

Cu privire la întrebarea preliminară

Observații introductive

- 20 Cu titlu introductiv, trebuie să se stabilească dacă o situație în care o firmă de colectare a creanțelor, după răscumpărarea unor creanțe neplătite la scadență de către o autoritate publică întreprinderilor cedente, solicită acestei autorități publice, pe cale judiciară, plata acestor creanțe intră în domeniul de aplicare material al Directivei 2011/7.
- 21 În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că Directiva 2011/7, potrivit articolului 1 alineatul (2) din aceasta, se aplică tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru „tranzacții comerciale” și, pe de altă parte, că această noțiune este definită în mod extins la articolul 2 punctul 1 din directiva menționată ca fiind „tranzacții între întreprinderi sau între întreprinderi și autorități publice care conduc la furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii contra cost”.
- 22 Pentru a putea fi calificată drept „tranzacție comercială”, în sensul acestei din urmă dispoziții, o tranzacție trebuie să îndeplinească astfel două condiții. Ea trebuie, pe de o parte, să fie efectuată fie între întreprinderi, fie între întreprinderi și autorități publice. Pe de altă parte, ea trebuie să conducă la furnizarea de bunuri sau la prestarea de servicii contra cost (Hotărârea din 13 ianuarie 2022, *New Media Development Hotel Services*, C-327/20, EU:C:2022:23, punctul 32 și jurisprudența citată).
- 23 În speță, este cert că creanțele solicitate privesc remunerații neplătite la scadență de către administrația regională, o „autoritate publică”, în sensul articolului 2 punctul 2 din Directiva 2011/7, în schimbul furnizării de bunuri și de servicii de către întreprinderile cedente și, prin urmare, privesc „tranzacții comerciale”, în sensul articolului 2 punctul 1 din această directivă.
- 24 Cesiunea acestor creanțe și a tuturor drepturilor afiliate acestora unei firme de colectare a creanțelor – pe care, astfel cum prevede în mod expres articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7, un creditor o poate angaja, în urma efectuării cu întârziere a plăților de către debitor – se înscrie, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 16 din concluzii, în continuarea tranzacțiilor comerciale inițiale.
- 25 Prin urmare, o situație precum cea din litigiul principal se încadrează în domeniul de aplicare material al Directivei 2011/7.

Cu privire la prima întrebare

- 26 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că suma fixă minimă de 40 de euro, cu titlu de despăgubire a creditorului pentru cheltuielile de recuperare suportate ca urmare a efectuării cu întârziere a plăților de către debitor, este datorată pentru fiecare tranzacție comercială neplătită la scadență și atestată într-o factură, inclusiv atunci când această factură,

- alături de alte facturi, face obiectul unei cereri administrative sau judiciare unice și dacă, în acest caz, creditorul este obligat să prezinte factura corespunzătoare fiecărei tranzacții comerciale neplătite.
- 27 În această privință, trebuie amintit, în primul rând, că articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 impune statelor membre să se asigure că, atunci când dobânda pentru efectuarea cu întârziere a plăților în tranzacțiile comerciale devine exigibilă, creditorul are dreptul de a obține de la debitor o sumă fixă de 40 de euro, în calitate de despăgubire minimă pentru cheltuielile de recuperare. În plus, alineatul (2) al acestui articol 6 impune statelor membre să asigure că această sumă fixă minimă este datorată automat, chiar și în absența unei notificări a debitorului, și că suma menționată reprezintă o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului. Pe de altă parte, alineatul (3) al articolului 6 recunoaște dreptul creditorului de a solicita debitorului, pe lângă suma fixă minimă de 40 de euro, o despăgubire rezonabilă pentru orice cheltuieli de recuperare care depășesc suma fixă respectivă angajate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor.
- 28 Noțiunea de „întârziere în efectuarea plăților” menționată la articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2011/7 ca temei al dreptului nu doar la dobânzi, ci și la o sumă fixă minimă de 40 de euro, este definită la articolul 2 punctul 4 din această directivă ca fiind neefectuarea plăților în termenul contractual sau legal de plată. Or, întrucât directiva menționată se aplică, conform articolului 1 alineatul (2), „tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru tranzacții comerciale”, această noțiune de „întârziere în efectuarea plăților” este aplicabilă, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 28 din concluzii, fiecărei tranzacții comerciale avute în vedere în mod individual.
- 29 Directiva 2011/7 stabilește, așadar, o legătură între suma fixă minimă prevăzută la articolul 6 alineatul (1) și fiecare tranzacție comercială neplătită la scadență, atestată într-o factură sau cerere de plată echivalentă. Astfel, după cum enunță considerentul (18) al acestei directive, facturile reprezintă temeiul cererilor de plată și constituie, așadar, documente importante în lanțul valoric al tranzacțiilor comerciale, printre altele pentru stabilirea termenului de plată.
- 30 În al doilea rând, trebuie subliniat că articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 definește condițiile de exigibilitate a sumei fixe minime de 40 de euro făcând trimitere, în ceea ce privește tranzacțiile comerciale între întreprinderi și autoritățile publice, la condițiile de exigibilitate a dobânzilor pentru efectuarea cu întârziere a plăților, definite la articolul 4 din această directivă.
- 31 Potrivit alineatului (1) al acestui articol 4, statele membre trebuie să se asigure că, în tranzacțiile comerciale respective, un creditor care și-a respectat obligațiile și care nu a primit suma datorată la scadență are dreptul să obțină, la expirarea termenului stabilit la alineatele (3), (4) și (6) ale articolului menționat, dobânzi legale pentru efectuarea cu întârziere a plăților, fără a fi necesară o notificare, cu excepția cazului în care debitorul nu este responsabil de întârziere (Hotărârea din 16 februarie 2017, IOS Finance EFC, C-555/14, EU:C:2017:121, punctul 27).
- 32 Din aceste elemente reiese, pe de o parte, că dreptul de a percepe dobânzi legale pentru efectuarea cu întârziere a plăților și dreptul la suma fixă minimă prevăzută la articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 iau naștere ca urmare a unei „întârzieri în efectuarea plăților”, în sensul articolului 2 punctul 4 din această directivă, și sunt legate, așadar, de „tranzacții comerciale” avute în vedere în mod individual. Pe de altă parte, aceste dobânzi legale, la fel ca și această sumă fixă, devin exigibile automat la expirarea termenului de plată prevăzut la alineatele (3), (4) și (6) ale aceluiași articol 4 din Directiva 2011/7, cu condiția ca cerințele menționate la alineatul (1) al

acestua să fie îndeplinite. Considerentul (17) al directivei menționate enunță, în această privință, că „efectuarea plății de către debitor ar trebui să fie considerată întârziată, în scopul stabilirii dreptului de a percepe dobânzi pentru efectuarea cu întârziere a plăților, în cazul în care creditorul nu are la dispoziție suma datorată la scadență, cu condiția să își fi îndeplinit obligațiile contractuale și legale”.

- 33 Or, nimic din modul de redactare a articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2011/7 nu arată că faptul că creditorul alege să prezinte aceluiași debitor o singură cerere care acoperă mai multe facturi neplătite la scadență poate schimba condițiile de exigibilitate a dobânzilor legale pentru întârzierea în efectuarea plăților prevăzute în această dispoziție sau condițiile de exigibilitate a sumei fixe minime de 40 de euro prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din această directivă. Dimpotrivă, faptul că aceste dobânzi legale și această sumă fixă sunt exigibile în mod automat, „fără a fi necesară o notificare”, presupune că opțiunile creditorului în ceea ce privește modalitățile de recuperare a creanțelor neplătite sunt lipsite de relevanță în ceea ce privește exigibilitatea atât a dobânzilor legale, cât și a sumei fixe menționate.
- 34 Prin urmare, dintr-o interpretare literală și contextuală a acestei dispoziții reiese că suma fixă minimă de 40 de euro, cu titlu de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare, este datorată creditorului care și-a îndeplinit obligațiile pentru fiecare plată neefectuată la scadență pentru o tranzacție comercială, atestată într-o factură sau cerere echivalentă de plată, cu excepția cazului în care debitorul nu este responsabil de întârzierea intervenită.
- 35 În al treilea rând, această interpretare a articolului 6 din Directiva 2011/7 este confirmată de finalitatea acesteia. Potrivit articolului 1 alineatul (1), interpretat în lumina considerentului (3), această directivă urmărește să combată întârzierile în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, din cauza efectelor negative ale acestor întârzieri asupra lichidităților întreprinderilor, precum și asupra competitivității și a rentabilității acestora.
- 36 Astfel, Directiva 2011/7 urmărește nu numai descurajarea întârzierilor în efectuarea plăților, împiedicând ca acestea să fie atractive din punct de vedere financiar pentru debitor datorită dobânzilor mici sau inexistente facturate într-o asemenea situație, ci și protecția eficientă a creditorului împotriva unor asemenea întârzieri, prin asigurarea unei despăgubiri cât mai complete posibil pentru cheltuielile de recuperare pe care le-a suportat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2018, Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, punctele 25 și 26, precum și jurisprudența citată). Considerentul (19) al acestei directive enunță că cheltuielile de recuperare ar trebui să includă de asemenea recuperarea costurilor administrative și compensarea costurilor interne suportate din cauza efectuării cu întârziere a plăților și că acordarea de despăgubiri sub forma unei sume fixe ar trebui să aibă drept scop limitarea costurilor administrative și interne legate de recuperare.
- 37 Din această perspectivă, prezentarea unei cereri de plată unice care acoperă mai multe tranzacții comerciale neplătite la scadență, atestate corespunzător prin facturi sau prin cereri de plată echivalente, nu poate avea ca efect reducerea sumei fixe minime datorate cu titlu de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare pentru fiecare întârziere în efectuarea plăților. O asemenea reducere ar echivala, mai întâi, cu a lipsi de efect util articolul 6 din această directivă, al cărui obiectiv este, așa cum s-a subliniat la punctul precedent, nu numai să descurajeze aceste întârzieri în efectuarea plăților, ci și să reprezinte „o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului”, care tind să crească proporțional cu numărul de plăți și cu sumele pe care debitorul nu le plătește la timp. O asemenea reducere ar echivala, apoi, cu a acorda debitorului o derogare de la dreptul la suma fixă prevăzută la articolul 6 alineatul (1) din această

- directivă, fără niciun „motiv obiectiv”, cu încălcarea articolului 7 alineatul (1) litera (c) al doilea paragraf din aceeași directivă. Această reducere ar echivala, în sfârșit, cu a scuti debitorul de o parte din sarcina financiară care rezultă din obligația sa de a plăti, pentru fiecare factură neplătită la data scadenței, suma fixă de 40 de euro prevăzută la articolul 6 alineatul (1).
- 38 Această interpretare nu este repusă în discuție de argumentul guvernului spaniol potrivit căruia, având în vedere că despăgubirea prevăzută la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7 trebuie să fie „rezonabilă”, creditorul nu se poate prevala de acest articol pentru a solicita o sumă fixă minimă de 40 de euro pentru fiecare factură inclusă într-o cerere unică, întrucât acest lucru ar echivala cu a-i acorda o despăgubire repetată și excesivă pentru cheltuielile legate de această cerere.
- 39 Astfel, dreptul la o despăgubire „rezonabilă” prevăzut la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7 „pentru orice cheltuieli de recuperare care depășesc suma fixă respectivă angajate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor” privește cheltuielile de recuperare, oricare ar fi acestea, care depășesc suma minimă de 40 de euro la care creditorul are dreptul în mod automat, în temeiul articolului 6 alineatul (1) din această directivă, atunci când dobânda pentru întârzierea în efectuarea plăților este exigibilă pentru o tranzacție comercială, în conformitate cu articolul 3 sau cu articolul 4 din directiva menționată. O asemenea despăgubire nu poate acoperi, așadar, nici partea din aceste cheltuieli care este deja acoperită prin intermediul sumei fixe de 40 de euro, nici cheltuieli care apar drept excesive, având în vedere ansamblul împrejurărilor speței (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2018, Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, punctele 22 și 30).
- 40 Astfel, articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7 nu poate fi invocat pentru a limita dreptul creditorului de a primi suma fixă prevăzută la articolul 6 alineatul (1) din această directivă. În schimb, este posibilă luarea în considerare, în limitele stabilite la punctul precedent, a faptului că remunerațiile pentru tranzacțiile comerciale pe care acest debitor nu i le-a plătit la scadență au dat naștere unei cereri unice, în scopul evaluării caracterului rezonabil al despăgubirii pentru orice cheltuieli de recuperare angajate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor.
- 41 În aceste condiții, interpretarea articolului 6 din Directiva 2011/7 în sensul că suma fixă minimă este datorată pentru fiecare tranzacție comercială neplătită la scadență, atestată într-o factură, atunci când aceasta este prezentată, împreună cu alte facturi, într-o cerere administrativă sau judiciară unică, nu echivalează cu impunerea unei penalități debitorului. O astfel de cerere trebuie să permită totuși să se stabilească corespondența dintre fiecare dintre facturile pe care le înglobează și respectivele tranzacții comerciale neplătite.
- 42 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 6 din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că suma fixă minimă de 40 de euro, cu titlu de despăgubire a creditorului pentru cheltuielile de recuperare suportate ca urmare a efectuării cu întârziere a plăților de către debitor, este datorată pentru fiecare tranzacție comercială neplătită la scadență, atestată într-o factură, inclusiv atunci când această factură este prezentată, alături de alte facturi, într-o cerere administrativă sau judiciară unică.

Cu privire la a doua întrebare

- 43 Având în vedere că, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 267 TFUE, Curtea nu este competentă să interpreteze acte cu putere de lege sau norme administrative naționale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iunie 2020, Prokuratura Rejonowa w Słupsku, C-634/18,

- EU:C:2020:455, punctul 18 și jurisprudența citată), a doua întrebare trebuie înțeleasă în sensul că urmărește în esență să determine dacă articolul 4 alineatele (3)-(6) din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care prevede, în mod general, pentru toate tranzacțiile comerciale dintre întreprinderi și autoritățile publice, un termen de plată de maximum 60 de zile calendaristice compus dintr-un termen inițial de 30 de zile pentru o procedură de recepție sau verificare a conformității contractuale a bunurilor sau serviciilor furnizate, urmat de un termen suplimentar de 30 de zile pentru plata prețului convenit.
- 44 În această privință, trebuie amintit, în primul rând, că articolul 4 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2011/7 impune statelor membre să garanteze, în tranzacțiile comerciale în care debitorul este o autoritate publică, că termenul de plată nu depășește 30 de zile calendaristice calculate de la apariția circumstanțelor de fapt enumerate printre altele la punctul (iv).
- 45 În al doilea rând, potrivit articolului 4 alineatul (3) litera (a) punctul (iv) din Directiva 2011/7, „dacă prin lege sau prin contract este prevăzută o procedură de recepție sau verificare, prin care se stabilește conformitatea contractuală a bunurilor sau serviciilor, și dacă debitorul primește factura sau o cerere echivalentă de plată anterior sau la data în care are loc această recepție sau verificare”, termenul maxim de plată de 30 de zile calendaristice se calculează de la data recepției sau verificării.
- 46 Articolul 4 alineatul (5) din Directiva 2011/7 coroborat cu considerentul (26) al acesteia impune statelor membre să se asigure că durata maximă a procedurii de recepție sau verificare menționată la alineatul (3) litera (a) punctul (iv) al aceluiași articol nu depășește 30 de zile calendaristice de la data de recepție a mărfurilor sau a prestării serviciilor, cu excepția unor alte dispoziții incluse în contract și în toate eventualele documente ale licitației și cu condiția să nu fie vădit inechitabil față de creditor, în înțelesul articolului 7 din Directiva 2011/7.
- 47 Reiese astfel din aceste dispoziții coroborate că, pe de o parte, Directiva 2011/7 nu concepe procedura de recepție sau verificare ca fiind inerentă tranzacțiilor comerciale dintre autoritățile publice și întreprinderi. Pe de altă parte, atunci când această procedură este prevăzută „prin lege sau prin contract”, termenul ei maxim este de 30 de zile calendaristice, care nu poate fi depășit decât cu titlu excepțional, în condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (5) din această directivă.
- 48 În al treilea rând, reiese din articolul 4 alineatul (6) din Directiva 2011/7, interpretat în lumina considerentului (23) al acesteia, că, pentru ca termenul general de plată de 30 de zile să poată fi prelungit, o astfel de prelungire trebuie să fie stabilită expres în contract și trebuie justificată în mod obiectiv ținând cont de natura sau caracteristicile specifice ale contractului. Un termen astfel prelungit nu poate, în orice caz, să depășească 60 de zile calendaristice.
- 49 Pe de altă parte, atunci când o autoritate publică desfășoară activități economice cu caracter industrial sau comercial care constau în oferirea de bunuri și servicii ori prestează îngrijiri medicale, statele membre au posibilitatea, conform articolului 4 alineatul (4) primul paragraf literele (a) și (b) din această directivă, să prelungească termenul de plată până la maximum 60 de zile calendaristice.
- 50 Așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 47 din concluzii, rezultă, așadar, din articolul 4 alineatele (3)-(6) din Directiva 2011/7 că aplicarea, în cazul tranzacțiilor comerciale între întreprinderi și autorități publice, a unui termen de plată mai lung de 30 de zile calendaristice, până la maximum 60 de zile calendaristice, este excepțională și trebuie limitată la anumite ipoteze bine definite, printre care în special cele prevăzute în mod expres la articolul 4

alineatul (4) primul paragraf literele (a) și (b) [a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 ianuarie 2020, Comisia/Italia (Directiva privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților), C-122/18, EU:C:2020:41, punctul 44].

- 51 Această interpretare literală și contextuală a articolului 4 din Directiva 2011/7 este confirmată de obiectivele urmărite de această directivă, în special de obiectivul de a impune statelor membre obligații consolidate pentru autoritățile publice în ceea ce privește tranzacțiile lor cu întreprinderile. Într-adevăr, după cum reiese din coroborarea considerentelor (3), (9) și (23) ale directivei menționate, aceste autorități publice, care efectuează un volum considerabil de plăți către întreprinderi, beneficiază de venituri mai sigure, mai previzibile și mai continue decât întreprinderile, pot obține finanțare în condiții mai avantajoase decât acestea și depind mai puțin de edificarea unor relații comerciale stabile pentru a-și realiza obiectivele decât întreprinderile. În plus, termenele de plată lungi în beneficiul acestor autorități, precum și efectuarea cu întârziere a plăților generează costuri nejustificate pentru aceste întreprinderi, agravându-le problemele de trezorerie și făcând mai complexă situația lor financiară, pe lângă faptul că afectează competitivitatea și rentabilitatea respectivelor întreprinderi, din moment ce acestea trebuie să obțină finanțări externe din cauza efectuării cu întârziere a plăților [a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 ianuarie 2020, Comisia/Italia (Directiva privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților), C-122/18, EU:C:2020:41, punctele 46 și 47].
- 52 În lumina acestor elemente, articolul 4 din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că stabilirea de către un stat membru a unui termen de plată de maximum de 60 de zile calendaristice în tranzacțiile dintre întreprinderi și autorități publice nu este permisă decât în condițiile și în limitele prevăzute la acest articol și amintite la punctele 47-49 din prezenta hotărâre.
- 53 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 4 alineatele (3)-(6) din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care prevede, în mod general, pentru toate tranzacțiile comerciale dintre întreprinderi și autoritățile publice, un termen de plată de maximum 60 de zile calendaristice, inclusiv în cazul în care acest termen este compus dintr-un termen inițial de 30 de zile pentru o procedură de recepție sau verificare a conformității contractuale a bunurilor sau serviciilor furnizate, urmat de un termen suplimentar de 30 de zile pentru plata prețului convenit.

Cu privire la a treia întrebare

- 54 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 punctul 8 din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că luarea în considerare, ca „sumă datorată” definită în această dispoziție, a valorii TVA-ului care este menționată în factură sau în cererea echivalentă de plată depinde de aspectul dacă, la data la care are loc întârzierea în efectuarea plăților, creditorul obligat la plata impozitului a plătit deja această sumă la Trezoreria publică.
- 55 Articolul 2 alineatul (8) din Directiva 2011/7 definește noțiunea de „sumă datorată” ca desemnând „suma principală care ar fi trebuit plătită în termenul contractual sau legal de plată, inclusiv taxele, impunerile, prelevările sau impozitele aplicabile care sunt menționate în factură sau în cererea echivalentă de plată”.

- 56 În ceea ce privește interpretarea literală a articolului 2 punctul 8 din Directiva 2011/7, este necesar să se arate, pe de o parte, că utilizarea expresiei „inclusiv taxele [...] aplicabile” presupune că noțiunea de „sumă datorată” trebuie să includă în mod necesar valoarea TVA-ului aferent unui bun livrat sau unui serviciu prestat. Pe de altă parte, utilizarea expresiei „care sunt menționate în factură sau în cererea echivalentă de plată” indică faptul că valoarea TVA-ului este cea menționată în factură sau în cererea echivalentă de plată, independent de modalitățile sau de momentul achitării TVA-ului de către persoana impozabilă către Trezoreria publică.
- 57 Rezultă că noțiunea de „sumă datorată” nu operează o distincție în funcție de data la care persoana impozabilă își îndeplinește obligația de a plăti Trezoreriei publice valoarea TVA-ului aferent bunului furnizat sau serviciului prestat și nici în funcție de modalitățile în care această sumă este plătită către Trezoreria publică.
- 58 Această interpretare este confirmată de articolul 220 din Directiva 2006/112, care reglementează emiterea facturilor și impune persoanelor impozabile să se asigure că o factură este emisă pentru livrările de bunuri sau prestările de servicii efectuate către alte persoane impozabile sau către o persoană juridică neimpozabilă. Articolul 226 din această directivă enumeră detaliile care trebuie să fie menționate în mod necesar pe facturile emise, printre care valoarea TVA de plată. Aceste dispoziții impun astfel persoanei impozabile să menționeze valoarea TVA de plată pe factura emisă, independent de modalitățile sau de momentul plății taxei datorate la Trezoreria publică.
- 59 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 2 alineatul (8) din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că luarea în considerare, ca „sumă datorată” definită în această dispoziție, a valorii TVA-ului menționate în factură sau în cererea echivalentă de plată este independentă de aspectul dacă, la data la care se produce întârzierea în efectuarea plăților, persoana impozabilă a plătit deja această sumă la Trezoreria publică.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 60 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

1) Articolul 6 din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale

trebuie interpretat în sensul că:

suma fixă minimă de 40 de euro, cu titlu de despăgubire a creditorului pentru cheltuielile de recuperare suportate ca urmare a efectuării cu întârziere a plăților de către debitor, este datorată pentru fiecare tranzacție comercială neplătită la scadență, atestată într-o factură, inclusiv atunci când această factură este prezentată, alături de alte facturi, într-o cerere administrativă sau judiciară unică.

2) Articolul 4 alineatele (3)-(6) din Directiva 2011/7

trebuie interpretat în sensul că:

se opune unei reglementări naționale care prevede, în mod general, pentru toate tranzacțiile comerciale dintre întreprinderi și autoritățile publice, un termen de plată de maximum 60 de zile calendaristice, inclusiv în cazul în care acest termen este compus dintr-un termen inițial de 30 de zile pentru o procedură de recepție sau verificare a conformității contractuale a bunurilor sau serviciilor furnizate, urmat de un termen suplimentar de 30 de zile pentru plata prețului convenit.

3) Articolul 2 punctul 8 din Directiva 2011/7

trebuie interpretat în sensul că:

luarea în considerare, ca „sumă datorată” definită în această dispoziție, a valorii taxei pe valoarea adăugată menționate în factură sau în cererea echivalentă de plată este independentă de aspectul dacă, la data la care se produce întârzierea în efectuarea plăților, persoana impozabilă a plătit deja această sumă la Trezoreria publică.

Semnături